

Misija morska zvijezda 2030: Obnova našeg oceana i voda*

Što su misije EU-a?

Misije EU-a, djelomično nadahnute misijom Apollo 11 da se čovjeka pošalje na Mjesec, posvećene su velikim društvenim izazovima kao što su:

- borba protiv raka
- prilagodba klimatskim promjenama
- život u zelenijim gradovima
- zdravlje tla za zdravlje ljudi te zdravu hranu, prirodu i klimu
- čišćenje i obnova naših oceana, mora, obala i rijeka*.

Svaka misija EU-a imat će poseban vremenski okvir i proračun ovisno o složenosti izazova. Misije će obuhvaćati više od klasičnih istraživanja i inovacija te potaknuti pronalaženje učinkovitih i inovativnih rješenja u raznim sektorima. Imat će važnu ulogu u postizanju prioriteta EU-a kao što su europski zeleni plan i europski plan za borbu protiv raka.

Vaše je sudjelovanje važno

Te misije ne mogu uspjeti bez vas. Dosad su Europskoj komisiji u utvrđivanju mogućih misija pomagali odbori za misije, sastavljeni od stručnjaka iz područja inovacija, istraživanja i oblikovanja politika te iz organizacija civilnog društva i stručnih organizacija. A sad trebamo pomoć od vas, Europljana, kako bi misije bile relevantne i donijele istinske promjene u svim zemljama EU-a. Zajedno možemo ostvariti mnogo više.

* Misija Zdravi oceani, mora, obalne i unutarnje vode.

Misija morska zvijezda 2030: Obnova našeg oceana i voda

Naša budućnost ovisi o zdravlju plavog planeta. Oceani, mora, obalne i unutarnje vode tvore jedinstveni sustav i pokrivaju oko 75 % Zemljine površine. Najvažniji su izvor bioraznolikosti i dom jedinstvenim staništima, a s drugim dijelovima klimatskog sustava planetarno su povezani izmjenom vode, energije i ugljika. Naši oceani i vode javno su dobro. Svi smo, pojedinačno i kolektivno, odgovorni za njihovu zaštitu i zdravlje. Zato moramo promijeniti svoje razmišljanje i shvatiti da vrijednost naših oceana i voda treba obogaćivati, a ne osiromašivati.

Svi izravno ili neizravno ovisimo o oceanima, morima i kopnenim vodama. Zdravi oceani i vode preduvjet su za život na Zemlji.

© davidclode, zvijezdača. Izvor: unsplash.com

Cilj je misije potpuno otkrivanje i obnova europskih morskih i slatkovodnih ekosustava do 2030., što će se postići čišćenjem morskih i slatkovodnih voda, obnovom njihove bogate bioraznolikosti te stvaranjem održivog i klimatski prihvatljivoga plavoga gospodarstva.

Upoznavanje, zaštita i obnova naših oceana, mora i voda stoga su jedan od najvažnijih pothvata našeg vremena. Povezani vodni sustav **izvor je cjelokupnog života na Zemlji** i o njemu ovisi opstanak čovječanstva. Oceani i vode **izvor su vode koju pijemo,**

ali i zraka koji udišemo – proizvode oko 50 % kisika na planetu. Pokrivaju oko tri četvrtine Zemljine površine i **najzaslužniji su za to što čovječanstvo i dalje uživa stabilnu klimu pogodnu za život.** Dom su **bogatoj bioraznolikosti** i jedinstvenim vrstama. Pružaju nam **hranu, čistu energiju i nove lijekove te od njih žive** brojne zajednice. K tome skrivaju mnoga još **neotkrivena blaga.**

Međutim, naše aktivnosti ostavljaju **sve veći trag** na oceane i vode. Zdravlje im se ubrzano narušava, a time i sposobnost pružanja brojnih osnovnih usluga:

- **Onečišćenje** šteti svim dijelovima hidrološkog ciklusa, od snijega i leda na vrhovima Alpa do dna oceana.
- Zbog **ljudskih aktivnosti** kao što su prekomjerni izlov, neodrživi turizam i uporaba zemljišta nikad većem broju vrsta nije prijetilo izumiranje.
- Zbog **klimatske krize uzrokovane ljudskim djelovanjem** mijenja se stanje naših oceana i voda, ali i važne funkcije koje oni obavljaju. Budući da iz zraka apsorbiraju oko četvrtine svih antropogenih emisija CO₂, oceani su sve kiselij i brojnim vrstama sve nepogodniji za život.
- Porast temperatura i topljenje polarnog leda **utječu na promjene oceanskih struja** i usporavaju Golfsku struju, kojoj u velikoj mjeri možemo zahvaliti za europsku blagu klimu, dovoljnu količinu oborina za poljoprivredu i visoke prinose u ribarstvu.

© karmaknight, #304705893, 2020. Izvor: stock.adobe.com

- Već su vidljive posljedice porasta **razine mora, velikih poplava i ekstremnih vremenskih uvjeta** kao što su dugotrajne suše koje ugrožavaju naše izvore prihoda i dovode do raseljavanja brojnih zajednica.

Europska unija predlaže pokretanje misije kojom bi se taj trend zaustavio. Cilj je upoznati, obnoviti i zaštititi naše oceane i vode do 2030. te odati počast najvažnijem resursu na našem planetu – vodi, koja omogućuje život.

Divimo se ljepoti europskih rijeka, jezera, obala, mora i oceana; tragajmo za novim spoznajama na krilima znanosti, istraživanja i inovacija, izazovimo ushit novim otkrićima i rješenjima. Pomozite nam da zaštitimo ono što imamo i vratimo izgubljeno. Ukažite nam na svakodnevne male odluke koje mogu imati zamjetan učinak. Hidrološki ciklus moramo shvaćati kao sustav – od izvora do umivaonika.

Oblik zvjezdače inspiracija je za pet glavnih ciljeva misije. Jedan je od njih **otkrivanje dosad nepoznatih** tajni naših oceana i voda. Osim toga, cilj je **zaustaviti onečišćenje** naših oceana i voda te spriječiti da plastični otpad, kemikalije i druge onečišćujuće tvari završe u rijekama i moru. Boljom zaštitom te aktivnim pošumljavanjem, obnovom divljine i drugim rješenjima utemeljenima na prirodi **obnovit će se priroda, njezina bioraznolikost** i narušeni ekosustavi. Misijom će se promicati obnovljive i ugljično neutralne tehnologije, smanjiti emisije iz postojećih sektora te razvijati inovativna rješenja za smanjenje utjecaja ljudskih aktivnosti na okoliš i tako pomoći da **plavo gospodarstvo postane održivije i klimatski prihvatljivije**. Kako bi se misija ostvarila, Europska unija će proširiti svoje politike i programe. Podupirat će **nove ideje, istraživanja i inovacije** za razvoj i šire uvođenje rješenja koja mogu promijeniti način na koji brinemo o svojem plavom okolišu. Predložit će se **novi modeli upravljanja** te graditi partnerstva s vladama, poduzećima, sveučilištima, civilnim društvom i brojnim drugim akterima radi ostvarenja zajedničkog cilja.

To možemo učiniti samo uz vašu pomoć. Moramo zajedno raditi na boljoj budućnosti naših oceana, mora, obala, rijeka i jezera. Želimo da postanete dio rješenja, produbite razumijevanje oceana i voda te date svoj obol u promjeni potrošačkih navika i osvještenijem donošenju odluka u poslovnoj i političkoj sferi. Trebamo vašu pomoć za razvoj rješenja kojima ćemo smanjiti utjecaj na okoliš i na održiv način osloboditi potencijal plavoga gospodarstva. Predvodite promjene u svojoj zajednici! Pomozite nam u ozdravljenju našeg plavog planeta i ostvarenju održivije plave budućnosti.

Više informacija: posjetite stranicu <http://ec.europa.eu/mission-ocean> ili nas pratite na društvenim mrežama: #MissionOcean #EUmissions #HorizonEU.